

Η Ισιδώρα, ο Έλβις, οι Μπιλς κι εγώ

Ιστορίες για... σινεμά

Κάποια λόγια της Ισιδώρας Ντάνκαν είναι αυτούσια αποσπάσματα από τη βιογραφία της.

Ευχαριστώ για τις διορθώσεις των κειμένων και τις συμβουλές τους:
Ήλια Ιατρού, Αντωνία Ζούμπα, Αντωνία, Στέλιο Πολυδώρου, Ματίλντα.

© Copyright Σαλώμη Σακελλαρίου, Αθήνα 2007

- Σχεδιασμός εξωφύλλων: Στέλιος Πολυδώρου
- Σχεδιασμός ιστοσελίδας: Σπύρος Αλιφραγκής, Σωτήρης Πετρόπουλος
www.istoriesgiacinema.gr
- Παραγωγή: Μ. Ρωμανός Ε.Π.Ε.

*Στα παιδιά μου,
Σπύρο και Μαίλντα*

Ευχαριστώ την αδελφή μου που μου έκανε δώρο ένα βιβλίο με αναφορά στον χορό. Χάρη σε αυτό γράφτηκε αυτή η ιστορία.

Στο άκουσμα μιας υπέροχης μελωδίας και ενός πολύ καλού χορευτικού instrumental στο ραδιόφωνο θυμάμαι δύο προτάσεις: Μία από το θαυμάσιο βιβλίο του Ηλία Βενέζη «Αιολική γη»... «Κι άκουγαν τον αυστηρό ρυθμό της πρωτόγονης μουσικής, τα νιαούλια και τις γκάνιτες, που προκαλούσαν τα κορμιά τους να ξυπνήσουν και να χορέψουν» και άλλη μία από το βιβλίο της Ισιδώρας Νιάνκαν «Αν δεν βάλω ένα μοιέρ στην ψυχή μου είναι αδύνατον να χορέψω». Έτσι αρχίζω αυτή την ιστορία.

Ανηφορίζω προς το σπίτι της Ισιδώρας Νιάνκαν στο λόφο του Βύρωνα. Έχω τα ακουστικά του walkman στα αυτιά μου, ακούω μια ινδιάνικη μελωδία και σφυρίζω το σκοπό ανέμελα, όταν ξαφνικά αντιλαμβάνομαι μια «φωτεινή» σκιά ακριβώς πίσω μου. Με πιάνει ένας μεγάλος φόβος, παγώνουν τα πόδια μου. Από μικρή έτρεμα τα φαντάσματα, τη σούπα όμως δεν την έφαγα ποτέ, όσο και να με φοβέριζε η γιαγιά. Επιταχύνω τα βήματά μου, το ίδιο κι η σκιά.

«Μήπως με ακολουθεί κανένας θαυμαστής Ινδιάνος και δεν τον έχω πάρει χαμπάρι;»

Τι να κάνω, αστειεύομαι, για να μη με πιάσει κανένας πανικός. Παρόλα αυτά, γυρίζω το κεφάλι μου δειλά και βλέπω μια γυναίκα φιγούρα, μια αέρινη οπτασία, μια αιθέρια υπάρχη η οποία είναι ξυπόλυτη, φορά έναν πολύπτυχο χιτώνα, ενώ στα μαλλιά της είναι όμορφα μπλεγμένα κλαδάκια ελιάς. Δε διακρίνω πρόσωπο.

«Τι είναι τούτο; Αρχαία θεά; Μήπως κατέβηκαν στη γη οι θεοί του Ολύμπου;»

Τα βήματά της είναι ανάλαφρα κι ακούγεται το θρόισμα του χιτώνα της. Μοιάζει με χορό. Συνεχίζω τον δρόμο μου προσποιούμενη ότι δεν ενοχλούμαι καθόλου από την παρουσία της. Σιγά-σιγά η φοβία μου εξαλείφεται κι αισθάνομαι καλύτερα. Αποφασίζω να περπατήσω

πο αργά, ώστε να δώσω τη δυνατότητα σε αυτό το όραμα-φάντασμα να με πλησιάσει. Κι έτσι γίνεται. Η απόσταση ανάμεσά μας μικραίνει, η γυναικεία φιγούρα με πλησιάζει περισσότερο κι όταν φτάνουμε η μία δίπλα στην άλλη τα βλέμματά μας συναντιούνται. Χαμογελά, με χαιρετά με ένα ελαφρύ κούνημα του κεφαλιού κι εγώ με τη σειρά μου της το ανταποδίδω με κάποια αμνηχανία. Φαίνεται πολύ φιλική μαζί μου. Την παρατηρώ εντονότερα.

«Για κοίτα που μοιάζει της Ισιδώρας Νιάνκαν ή μήπως κάνω λάθος;»

Μου μειδιά ξανά.

«Το χαμόγελο της Τζοκόντα, της Ισιδώρας, ποιά είναι τέλος πάντων;»

Όταν το φως του δρόμου πέφτει πάνω στο πρόσωπό της, κανένα επιφώνημα δεν βγαίνει από το στόμα μου, γιατί έχω κυριολεκτικά καταπεί τη γλώσσα μου. Είναι η Ισιδώρα! Καταβάλω μεγάλη προσπάθεια να σταθώ στα πόδια μου, να μη λιποθυμήσω.

«Είναι δυνατόν να ήρθε να με προϋπαντήσει;»

Από την ταραχή μου δεν ξέρω τι σκέπτομαι. Στεκόμαστε η μία αντίκρου στην άλλη, σαν αγάλματα. Παρόλη την αμνηχανία που έχει κυριεύσει και τις δύο, παρατηρώ ότι το βλέμμα της πέφτει πάνω στο walkman. Ξεμουδιάζω, την πλησιάζω, βγάζω τα ακουστικά από τα αυτιά και τοποθετώ το walkman στα αέρινα χέρια της, γιατί είμαι σίγουρη ότι θα ενθουσιαστεί όταν ακούσει μουσική. Όμως, διστάζει, μη ξέροντας τι είναι αυτό το αντικείμενο, το τόσο άγνωστο γι' αυτήν.

– Μη φοβάστε, θα ακούσετε μουσική, θα σας αρέσει. Πάρτε το, είναι ραδιόφωνο, της εξηγώ και της προτείνω τη συσκευή.

Το παίρνει διστακτικά με ένα ζεστό χαμόγελο. Τη βοηθάω να τοποθετήσει τα ακουστικά στα αυτιά της κι ανοίγω τον ήχο πιο δυνατά. Η μουσική τώρα διαχέεται σε όλη της την ύπαρξη και αρχίζει να χορεύει στη μέση του δρόμου. Οι εκφραστικές, αρμονικές κινήσεις της γεμίζουν τον τόπο και αναστατώνουν την γειτονιά.

Τα φώτα των σπιτιών ανάβουν, τα παραθυρόφυλλα ανοίγουν. Προκαλείται μια μικρή αναστάτωση στην περιοχή.

Την κοιτάζω θαμπωμένη κι εύχομαι να μην τελειώσει αυτή η σκηνή του ονείρου μου, γιατί για όνειρο πρόκειται. Η αισθαντική χορεύτρια συνεχίζει τον ονειροπλασμένο χορό της με μια αρμονική ασυμμετρία, ποίηση και ελευθερία, έτσι όπως έχουν γράψει για το χορό της τόσοι και τόσοι. Κάποια στιγμή σταματάει, μου επιστρέφει το walkman ευχαριστώντας με θερμά για την ευκαιρία που της έδωσα να ξαναχορέψει σε αυτόν εδώ τον τόπο και με ρωτά:

- Προς τα πού πηγαίνετε;
- Προς το σπίτι σας, στο λόφο του Κοπανά.
- Αλήθεια, κι εγώ εκεί πηγαίνω. Έρχεστε συχνά; ρωτά με ενδιαφέρον.
- Όχι, πρώτη φορά. Ήθελα από καιρό να τον επισκεφτώ. Είναι κάτι σαν προσκύνημα για μένα, που είμαι λάτρης του χορού και μάλιστα του μοντέρνου.

Αμέσως, το πρόσωπό της λάμπει. Είμαι σίγουρη ότι ενθουσιάστηκε με τα λόγια μου.

- Μια μεγάλη επιθυμία μου πραγματοποιείται σήμερα. Να βρεθώ για μία ακόμη φορά σε αυτά τα μέρη, μετά από τόσα χρόνια, να περπατήσω πάλι στην Ακρόπολη, να κάτσω στους βράχους της με τις ώρες, να θαυμάσω τα μνημεία, να χορέψω ξανά στο Διονυσιακό θέατρο και στο Στάδιο, να...

Δεν συνεχίζει γιατί η φωνή της τρέμει από την συγκίνηση. Απλώνει το χέρι της, πάνει το δικό μου και με παροτρύνει να βαδίσουμε μαζί.

- Ελάτε, πάμε να προσκυνήσουμε το μέρος εκείνο που έκανα τα πιο μεγάλα μου όνειρα.

Είμαι εγώ τώρα που με το άγγιγμά της τρέμω από την συγκίνηση και την ταραχή αυτού του τόσο απροσδόκητου γεγονότος.

«Μάλλον ονειρεύομαι».

Ανηφορίζουμε αργά προς το «ναό» της. Το αεράκι καίδευει τα πρόσωπά μας, που λάμπουν, ενώ το φεγγάρι φωτίζει το δρόμο μας. Κρατώντας το walkman με το άλλο χέρι, ψάχνω να βρω ραδιοφωνικό σταθμό που να μεταδίδει κλασική μουσική, γιατί αυτό το είδος είναι πιο κατάλληλο να συνοδεύσει τον χορό της – αν και είμαι σίγουρη ότι της Ισιδώρας της αρέσει κάθε τι καινούργιο – όλοι όμως οι σταθμοί έχουν βάλει ροκ.

«Μα γιατί τόσα ροκ τραγούδια σήμερα; Τι πάθανε όλοι τους;»

Συνεχίζουμε να περπατάμε σιωπηρές, όταν έξαφνα λάμπεις πέφτουν εμπρός μας, σαν αστραπές χωρίς βροντές. Τοποθετούμε τα χέρια μπροστά στα πρόσωπά μας για να προφυλάξουμε τα μάτια μας από το τόσο έντονο φως. Σε λίγα δευτερόλεπτα τα φεγγολήματα σταματούν, κατεβάζουμε τις παλάμες μας και βλέπουμε μια ανθρώπινη φιγούρα μπροστά μας, η οποία είναι πλέον ξεκάθαρη. Είναι ο Βασιλιάς!! Θεέ μου! Ο Βασιλιάς του ροκ-εν-ρολ. Ο Έλβις! Να το γυαλιστερό μαύρο μαλλί, να το τσουλούφι που πέφτει με αφέλεια στο μέτωπο, να τα συμπαθητικά μαγουλάκια του, να το παιδικό σκυθρωπό ύφος του, να η ασχημεία άσπρη κιτσατή πλουμιστή στολή του, να το σαγηνευτικό χαμόγελό του. Μετά βίας βρίσκω το κουράγιο να ψελλίσω:

– Hello king. Hello king.

– Hello honey.

Πλνισιάζει, με αγκαλιάζει και με φιλάει. Σωριάζομαι καταγής, αλλά ευτυχώς συνέρχομαι αμέσως. Ανοίγω τα μάτια μου και βλέπω το πρόσωπό του από πάνω μου να με κοιτάζει με αγωνία. Με βοηθάει να σηκωθώ και με ρωτά:

– Are you OK?

«Να λιποθυμήσω πάλι;»

– Yes, yes, I am fine. Thank you, thank you, τραυλίζω.

- Thank God. You are alive.
- Yes, I am alive after all.
- What are you listening to, baby?

Όπως είμαι αποσβολωμένη από το ανέλπιστο συμβάν (το δεύτερο σήμερα), δεν βγάζω άκνα και το μόνο που καταφέρνω είναι να του απλώσω το χέρι, που κρατάει το walkman, και το οποίο εκείνος παίρνει χωρίς σκέψη. Βάζει τα ακουστικά στα αυτιά και μόλις ακούει μουσική, το πρόσωπό του φωτίζεται. Σιγοψιθυρίζει το τραγούδι, ύστερα δυναμώνει τη βελούδινη, βαθιά φωνή του και μετά αρχίζει να κουνά τους γοφούς του με τον καταπληκτικό λάγνο τρόπο που μόνο αυτός ξέρει. Η Ισιδώρα στέκεται λίγο πιο πέρα, μάλλον χαμένη.

«Αχ, να είχα μια κινηματογραφική μηχανή να τον απαθανάτιστα.»

Ένας άλλος αναβρασμός στη γειτονιά. Τα φώτα των σπιτιών ανάβουν, τα πατζούρια ανοίγουν. Μια «ροκ» αναστάτωση. Ο χορός του είναι έντονος, σχεδόν ξέφρενος, και μοιάζει με ένα show στις τότε συναυλίες του. Μόνο τα ουρλιαχτά και οι κραυγές λείπουν.

«Αχ, πόσο θά 'θελα να χορέψω ροκ μαζί του.»

Όταν σταματά είναι ιδρωμένος και λαχανιασμένος. Η χορεύτρια με το φλογερό ταμπεραμέντο τον πλησιάζει, ανασπώνει το κάτω μέρος της κλαμύδας της και σκουπίζει τον ιδρώτα από το μέτωπό του.

- Ευχαριστώ πολύ, ωραία μου κυρία.

Υποκλίνεται και της φιλά το χέρι.

- Ισιδώρα, ο βασιλιάς του ροκ εν ρολ, Έλβις Πρίολεϋ.
- Χαίρω πολύ, βασιλιά μου. Ισιδώρα Ντάνκαν, μια ονειροπόλα χορεύτρια.
- Κι εγώ χαίρομαι που γνωρίζω μια από τις πιο πρωτοποριακές και ταλαντούχες ιέρειες του χορού.

Η πρότασή μας να έρθει μαζί μας τον ενθουσιάζει και την αποδέχεται με μεγάλη χαρά. Έτσι τώρα συνοδεύομαι από δύο ημίθεους και μάλιστα ο ένας είναι ο σταρ που ονειρευόμουν ότι ήταν άντρας μου όταν ήμουνα δώδεκα χρόνων. Άργησε βέβαια να έρθει, αλλά κάλλιο αργά παρά ποτέ.

Οι δρόμοι είναι έρημοι. Στην αρχή βαδίζουμε σιωπηλοί, σύντομα όμως πάνουμε κουβεντούλα. Η ατμόσφαιρα γίνεται φιλική. Δεν παραλείπω, βέβαια, να συστηθώ σε αυτά τα δύο ιερά τέρατα, που είναι μαζί μου τόσο απροσδόκητα και να πω πολύ λίγα πράγματα για μένα.

Μόλις η Ισιδώρα αντικρίζει το επιβλητικό κτήριο πάνω στο λόφο, η συγκίνησή της είναι ολοφάνερη. Φτάνοντας στην είσοδο, κοντοστέκεται, προσκυνάει και φιλάει το μάρμαρο. Αυτή η στιγμή είναι ιερή. Στην πρώτη αίθουσα υπάρχουν τρεις εντυπωσιακές μαυρόασπρες φωτογραφίες της. Ο Έλβις θαυμάζει την εκφραστική χορευτική κίνησή της, όπως είναι αποτυπωμένη σε αυτές.

- Είναι πολύ ωραίες φωτογραφίες, Ισιδώρα.
- Είναι οι καλύτερες φωτογραφίες μου. Ο χορός είναι ζωή. Όταν χορεύεις ζεις, έτσι δεν είναι;
- Έτσι είναι, Μεγάλη μου Κυρία. Η μουσική, ο χορός είναι ζωή.
- Ελάτε, ας προχωρήσουμε πιο μέσα, λέει η Ντάνκαν.

Ανοίγουμε την πρώτη πόρτα και μπαίνουμε σε μια αίθουσα χορού. Η Ισιδώρα πατώντας στα δάκτυλα των ποδιών της σαν μια μπαλαρίνα, λέει με ένα θεατρικό ύφος, όπως άλλωστε της αρμόζει.

- Ω! Πόσο θα ήθελα να γύριζαν εκείνα τα χρόνια, να κατέχω αυτό

το σπίτι, να κάνω πρόβες, να έχω τις αγαπημένες μου μαθήτριες, τους μουσικούς, την αγαπημένη μου οικογένεια.

- Θα τραγουδήσω για σένα, ωραία μου κυρία, κι αν σου αρέσει χόρεψέ το για να ξαναζήσεις εκείνες τις αλπομόνιες στιγμές.
- Ευχαριστώ, βασιλιά.

«A little less conversation satisfies me». Όπως η φωνή του δυναμώνει και απλώνεται σε όλη την αίθουσα έτοιμη να σπάσει τζάμια, η πληθωρική Ισιδώρα κινείται με ευέλικτες μοντέρνες κινήσεις που μαρτυρούν πόσο καταπληκτική χορεύτρια είναι. Ο τραγουδιστής-είδωλο ενθουσιάζεται και την ακολουθεί στο χορό. Η λεκάνη και τα πόδια τους κινούνται με τέτοια ζωτικότητα που εξαπλώνεται σε όλο το σπίτι κι όταν ο ένας κοιτάζει τον άλλον τα πρόσωπά τους ανάβουν. Ένα μείγμα πάθους και ρυθμού. Το επόμενο τραγούδι είναι το «Surrender». Η φωνή ανεβοκατεβαίνει απαλά με μια αισθησιακή χροιά. Οι χορευτικές κινήσεις τους μαλακώνουν. Τους παρακολουθώ έκθαμβη. Είναι καταπληκτικοί. Είμαι πολύ τυχερή που έχω τέτοιες εικόνες μπροστά μου. Στο τέλος, τους αποθεώνω με ένα θερμό χειροκρότημα.

«Άραγε θα μπορούσαν να είχαν ερωτευτεί αυτοί οι δύο, αν είχαν ζήσει την ίδια εποχή; Ποιος ξέρει;»

Τα είδωλα βγαίνουν στη βεράντα. Δεν τους ακολουθώ, παρά στέκομαι στη μπαλκονόπορτα και τους παρατηρώ. Η οσελίνη λάμπη στον ουρανό και μάλλον χαμογελά. Η Ισιδώρα ακουμπά στα κάγκελα ατενίζοντας τη θέα. Μαγεμένη δείχνει την Ακρόπολη, που βρίσκεται στο ίδιο ύψος με το σπίτι. Ο Έλβις θαυμάζει το μνημείο που είναι φωταγωγημένο και επιβάλλεται στην πρωτεύουσα. Εκφράζει τη λύπη του που δεν είχε βρεθεί εδώ ποτέ. Η Ισιδώρα εικάζει ότι στην προηγούμενη ζωή της θα είχε ζήσει στην αρχαία Ελλάδα, θα είχε χορέψει σε κάποια τραγωδία του Ευριπίδη ή του Αισχύλου ή του Σοφοκλή και λέει στον ροκ-σταρ.

- Αν είχες ζήσει, Έλβις, στην αρχαία Ελλάδα θα ήσουνα ή ένας Ολύμπιος Θεός, ο Απόλλωνας ή ο Ερμής, ή ένας θνητός που θα λάμβανε μέρος στους Ολυμπιακούς αγώνες και θα έβγαινε νικητής. Θα ήσουνα και πάλι ένας βασιλιάς.
- Ω, βασιλιά! προσφωνεί δυνατά σαν ηθοποιός σε αρχαία τραγωδία και του εναποθέτει ένα χρυσό στεφάνι από φύλλα μυρτιάς στα κατάμαυρα μαλλιά του κι όπως αυτό ανιφεγγίζει στο πρόσωπό του, γίνεται ακόμη πιο ωραίος, γίνεται ένας τμημένος βασιλιάς.

«Πού το βρήκε αυτό το στεφάνι; Μήπως το πήρε από το αρχαιολογικό μουσείο της Βεργίνιας;»

Ο Πρίολεϋ αναστατώνεται τόσο πολύ από αυτήν την εκδήλωση που το πρόσωπό του κοκκινίζει και χάνει τη μιλιά του σαν μικρό παιδί.

Η οραματίστρια πιάνει το χέρι του, προχωρούν λίγο και λέει:

- Όταν είδα τα ελληνικά γλυπτά, στο Βρετανικό μουσείο και στο μουσείο του Λούβρου, που εξέφραζαν την αρμονία, την ισορροπία και την ελευθερία βρήκα αυτό το κάτι που έψαχνα. Επηρεάσαν την τέχνη του χορού μου και απελευθερώθηκα από την τυραννία του κλασικού μπαλέτου. Εν ολίγοις, βρήκα τον δρόμο μου.

Αυθόρμητα τη διακόπτω.

- Ξέρετε... αγωνιζόμαστε να φέρουμε πίσω αυτά τα μάρμαρα που βρίσκονται στην Αγγλία.
- Πολύ καλά κάνετε. Το σκέφτηκα κι εγώ όταν τα είδα την πρώτη φορά. Τι κρίμα, σκέφτηκα, που δεν είναι στην θέση τους, εκεί όπου ανήκουν. Πόσο πιο ωραία θα φαινότουσαν στην Ακρόπολη.
- Θα χαρούμε πολύ αν ταχθείτε στο πλευρό μας γι' αυτή τη διεκδίκηση. Είμαι σίγουρη ότι ο δικός σας αγώνας θα έχει μεγάλη βαρύτητα σε αυτήν την τεράστια προσπάθεια όλων των Ελλήνων.
- Σας υπόσχομαι ότι από εδώ και πέρα θα σας υπερασπιστώ με πάθος.

- Θα ήθελα να βοηθήσω κι εγώ, αν το επιθυμεί ο ελληνικός λαός, συμπληρώνει ο Έλβις.
- Και βέβαια το επιθυμεί. Η βοήθειά σου θα είναι πολύτιμη, Βασιλιά.

Επιστρέφουμε στην αίθουσα. Οι δύο Μύθοι κάθονται αναπαυτικά πάνω σε έναν κόκκινο καναπέ, στη μέση του δωματίου. Η Ισιδώρα γέρνει το κεφάλι της πίσω και αναπολεί. Ο Έλβις προσέχει τη μελαγχολική όψη του προσώπου της και σιγοψιθυρίζει ένα τραγούδι αγάπης, το «Love me tender». Ο τόνος της φωνής του μας γαληνεύει. Οι αναμνήσεις έρχονται έντονα από τα παλιά. Η Ντάνκαν σπάει τη σιωπή μιλώντας για την Ελλάδα με κολακευτικά λόγια. Εντυπωσιάζομαι και συγκινούμαι που υμνεί την πατρίδα μου.

- Η Ελλάδα είναι μια ιερή χώρα, που δεν κοιμάται ποτέ και που αγάπησα πολύ. Μια χώρα που έχει φλογερή καρδιά και σπουδαίο πολιτισμό.
- Λυπάμαι που δε μου είχε δοθεί η ευκαιρία να δώσω μια συναυλία στην Αθήνα. Μπροστά σε ένα τόσο φιλότεχνο λαό θα είχε μεγάλη επιτυχία. Κρίμα. Έχω κάνει μια περιοδεία στην Ευρώπη, αλλά δεν έφτασα ως εδώ, αντίθετα με σένα που έχεις έρθει.
- Θυμάμαι το πρώτο ταξίδι μας εδώ με τον αδελφό μου και την οικογένειά μου. Επιβιβαστήκαμε σε ένα караβάκι από την Ιταλία και περάσαμε απέναντι. Θέλαμε το ταξίδι μας να μοιάζει σαν του Οδυσσέα. Όταν πατήσαμε το πόδι μας στην Ελλάδα η συγκίνησή μας ήταν μεγάλη. Διασχίσαμε πολλά γνωστά μέρη, Καρβασαρά, Αργίριο, την αρχαία πόλη Σιράτο, όπου προσκυνήσαμε, Μεσολόγγι, Πάτρα, και τέλος Αθήνα, που είχαμε μεγάλη ανυπομονησία να προσκυνήσουμε τον Παρθενώνα. Ήμασταν σαν μεθυσμένοι καθώς ανεβαίναμε τα σκαλοπάτια στα Προπύλαια. Ήταν ένα πνευματικό προσκύνημα στον Παρθενώνα. Αργότερα βρήκαμε αυτόν εδώ τον λοφίσκο που έλεγαν Κοπανά και που ήταν στο ίδιο ύψος της Ακρόπολης κι αποφασίσαμε να κτίσουμε το παλάτι μας.

– Πολύ σωστά, εφόσον ήσασταν λάτρεις των αρχαίων μνημείων και περισσότερο της Ακρόπολης, τη διακόπτει ο Έλβις.

Η Ισιδώρα συνεχίζει να θυμάται.

– Στο ξενοδοχείο της Αγγλίας, που μας διέθεσαν, κάναμε πρόβες για να συνδυάσω τα χορικά των Ικέτιδων με τον ρυθμό της ορθόδοξης εκκλησιαστικής μουσικής. Η Αθήνα ήταν τότε, όπως πάντα, σε επανάσταση. Αυτή τη φορά επρόκειτο για μια επανάσταση μεταξύ του Παλατιού και των φοιτητών, για τη γλώσσα που θα χρησιμοποιούσαν στο θέατρο, την αρχαία ή τη σύγχρονη. Πλήθος φοιτητών παρήλαυε με σημαίες για την αρχαία γλώσσα. Την ημέρα που επιστρέψαμε από τον Κοπανά, τριγύριζαν το αμάξι μας και ζητωκραύγαζαν για τα ελληνικά μας ιμάτια και μας ζητούσαν να τους ακολουθήσουμε στις παρελάσεις τους, όπου επήγαμε ευχαρίστως για την αρχαία Ελλάδα. Από αυτή τη συνάντηση ετοίμασαν οι φοιτητές μια παράσταση στο Δημοτικό Θέατρο. Δέκα Ελληνόπουλα, ντυμένα με πολύχρωμες κλαμύδες, τραγούδησαν τα χορικά του Αισχύλου στα αρχαία ελληνικά κι εγώ τους εκόρευσα. Όλοι οι φοιτητές παραληρούσαν από τη χαρά τους.

Από πολύ μακριά ακούγονται τα χορικά του Αισχύλου, που αργά-αργά πλησιάζουν το σπίτι του Κοπανά. Η Ισιδώρα τρέχει αναστατωμένη προς το παράθυρο για να ακούσει καλύτερα. Και να πάλι το θαύμα! Αρχίζει το χορό. Τα φώτα των σπιτιών ανάβουν, τα παραθυρόφυλλα ανοίγουν.

Ανοίγω το στερεοφωνικό, διαλέγω κάποια CD, βάζω να τα ακούσουμε και η κουβεντούλα περιστρέφεται γύρω από τη μουσική. Διαφωνούν. Δεν παίρνω το μέρος κανενός, μόνο παρακολουθώ τις έντονες συζητήσεις. Για να χαλαρώσουμε, διαλέγω ένα βάλς. Δυναμώνω τον ήχο για να τους ξεσηκώσω να χορέψουν. Και τα καταφέρνω μια χαρά. Ο Έλβις αγκαλιάζει απαλά την Ισιδώρα από την μέση, προχωρούν στο κέντρο του δωματίου και αρχίζουν να στροβιλίζονται σε όλη την αίθουσα. Ακολουθεί με χάρη ο ένας την κίνηση του άλλου. Η πιο ωραία σκηνή, σαν σε κινηματογράφο.

Μια μαγεία πλανιέται παντού. Αυτό το υπέροχο ζευγάρι με έχει συνεπάρει, δυο θρύλοι μαζί που τόσο ταιριάζουν. Τα φώτα των σπιτιών ανάβουν, τα παραθυρόφυλλα ανοίγουν.

Τρέχω σε ένα από τα δωμάτια, βουτάω μια κιθάρα και χαρούμενη τη δίνω στον βασιλιά. «Are you lonesome tonight» τραγουδά.

– Σήμερα δεν είναι κανείς μόνος, Έλβις. Είμαστε μια μεγάλη αναπάντεχα καλή παρέα.

«Αυτό το άκουγα συνέχεια στο ραδιόφωνο και το θυμήθηκα.»

Ο διάλογος συνεχίζεται στον κόκκινο καναπέ. Αναπολούν τις ωραίες στιγμές, τους θριάμβους, τις επιτυχίες, τους έρωτες που πέρασαν από τη ζωή τους. Καθώς οι θύμψες έρχονται η μία μετά την άλλη, η Ισιδώρα δακρύζει και ο ρόκερ σκουπίζει τα δάκρυά της με τρυφερότητα λέγοντάς της:

– Είμαστε τυχεροί που ζήσαμε μέσα στην τέχνη, που επιτύχαμε, που αποτύχαμε, που μας λάτρεψαν, που μας μίσησαν, που αγαπήσαμε δυνατά, που πονέσαμε.

– Ναι, Έλβις, είμαστε τυχεροί, κι αν ξαναζούσα την ίδια ζωή θα έκανα. Δε θα άλλαζα τίποτα. Δε μετανιώνω για τίποτα.

Για να απαλυνθεί η θλίψη που επικρατεί, παίζει το «Marguerita». Ο ήχος της κιθάρας και η φωνή του ηρεμούν τα πρόσωπά τους. Η στιγμή είναι πολύ ρομαντική.

«Θα μπορούσε να βάλει το όνομα Ισιδώρα στη θέση του ονόματος Μαργαρίτα. Κρίμα, δεν το σκέφτηκε ο βασιλιάς.»

Η Ισιδώρα, φανερά ικανοποιημένη και ευχαριστημένη από όλα αυτά, σηκώνεται και πηγαίνει στην άλλη αίθουσα. Καταλαβαίνουμε ότι θέλει να μείνει λίγο μόνη με τις αναμνήσεις της και σεβόμαστε την επιθυμία της. Μένουμε τώρα μόνοι, εγώ κι ο βασιλιάς.

– Καιρός να αφιερώσω ένα τραγούδι σε σένα, my sweetheart.

- Σε μένα; Ποιό;
 - Darling, listen. One night with youουου...
- Κατενθουσιάζομαι.

«Ουάου, ουάου, όλα τα βράδια, μωρό μου.»

Πόσο θα ήθελα να λικνισθώ κι εγώ στη μέση της αίθουσας με ένα αρακνοϋφαντο φόρεμα ή ν' αγκαλιάσω τον έρωτά μου και να χορέψουμε μαζί. Οι σκέψεις μου και οι φαντασιώσεις μου κόβονται, όταν η Ισιδώρα μπαίνει μέσα στο δωμάτιο.

Tous αφήνω μόνους να παρλάρουν. Σηκώνομαι και πάω σε μια γωνιά πιο πέρα, με το walkman αγκαλιά. Πάνω στο γλάρωμα, το «Yesterday» των Μπιτλς φτάνει στα αυτιά μου. Το σιγοτραγουδά, αν και δεν μου άρεσε αυτό το τραγούδι τόσο όσο το «The long and winding road». Ένας χτύπος στην πόρτα με συνεφέρει.

«Αν είναι δυνατόν! Ποιος να είναι τώρα;»

Βαριεστημένα και απορημένα κατευθύνομαι προς την εξώπορτα. Μόλις την ανοίγω, εκτυφλωτικές λάμπες πέφτουν πάνω μου, που με εμποδίζουν να διακρίνω τα πρόσωπα των δύο ανθρώπων που στέκονται μπρος μου. Μόνο όταν σταματούν, βλέπω καθαρά δύο αντρικές οιλουέτες, δύο άντρες κοστουμαρισμένους με γραβάτα, κοντοκουρεμένα καπελάτα μαλλιά, happy φατσούλες. Είναι ο Τζων Λένον κι ο Τζωριτζ Χάρισον. Α, μάλιστα τώρα. Άλλα φαντάσματα. Τρίτο κοσμοϊστορικό γεγονός.

«Να ξαναλιποθυμήσω;»

Αυτή τη φορά όμως κρατώ γερά και δε σωριάζομαι.

– Welcome, welcome, tous καλωσορίζω τραυλίζοντας.

Και το επαναλαμβάνω συνέχεια και συνέχεια από την ταραχή μου.

– Welcome, welcome, welcome.

Με αγκαλιάζουν και με σφίγγουν στο στήθος τους θερμά. Βρίσκομαι στα ουράνια κι αυτοί στη γη. Τους πάνω αγκαζέ και πηγαίνουμε στον χώρο που βρίσκονται και οι άλλοι αυτόκλητοι ημίθεοι.

Μόλις ο Έλβις τους απεικρίξει, σπκώνεται όρθιος έκπληκτος. Χαιρετιούνται σαν παλιόφιλοι. Δεν παραλείπω βέβαια να σουστήσω στη χορεύτρια τους δύο νεοφερμένους επισκέπτες, τους δύο σπουδαίους μουσικούς του πιο μεγάλου ροκ συγκροτήματος.

– Άλλοι δύο θρύλοι στο χώρο της μουσικής, Ισιδώρα, ο Τζων Λένον και ο Τζωρτζ Χάρισον.

Οι Μπιτλς υποκλίνονται μπροστά της.

– Χαίρομαι πολύ που γνωρίζω κι άλλους δύο τόσο σημαντικούς ανθρώπους!

Αυτή η απρόβλεπτη συγκέντρωση αναστατώνει όλους τους παρευρισκόμενους και περισσότερο εμένα, που δεν ξέρω τι να κάνω από τη χαρά μου. Ας ζήσω μαζί τους έστω και για λίγο. Ας χαρώ αυτές τις ανεπανάληπτες στιγμές, χωρίς να ζητώ εξηγήσεις για το λόγο της επίσκεψής τους. Άλλωστε, το σπίτι της Ισιδώρας είναι το πλέον κατάλληλος μέρος, για να μετατραπεί σε στέκι θεών.

Όπως είμαστε όλοι μαζεμένοι, μέσα σε μια ωραία ατμόσφαιρα, μια ευφορία, έναν ευχάριστο θόρυβο από χαρούμενες φωνές, ο Λένον αρπάζει μία κιθάρα, τη καϊδεύει, τη φιλά και φωνάζει δυνατά.

– OK, guys, let's play the guitars!

Τότε με ένα πήδημα ο βασιλιάς παίρνει την άλλη, ο δε Τζωρτζ πιο συκρατημένα, την τρίτη. Η Ισιδώρα ενθουσιάζεται.

Τραγουδούν «Heartbreak hotel». Ένας ξέφρενος ρυθμός. Εικόνα συναυλίας, μόνο το πάλκο λείπει και το ακροατήριο, αλλά η Ισιδώρα κι εγώ το αντικαθιστούμε επάξια.

Κάποια στιγμή ο Έλβις σταματά, ακουμπά την κιθάρα στον τοίχο, αρπάζει την Ισιδώρα από το χέρι και την παρασέρνει σε ένα ροκ-εν-ρολ χορό ενώ οι άλλοι δύο συνεχίζουν να ροκάρουν. Τον ακολουθεί πρόθυμα, παρακολουθεί τα βήματα, ενθουσιάζεται από τη ζωηράδα, τις φιγούρες, άλλωστε ό,τι καινούργιο, ελεύθερο, ευκίνητο της αρέσει. Πολύ γρήγορα το μαθαίνει. Το ζευγάρι ξεφαντώνει στον ρυθμό, εγώ χτυπώ τα πόδια μου ζωηρά στο πάτωμα, ο Τζωρτζ κι ο Τζων δυναμώνουν τις φωνές τους και δημιουργείται ένα πανδαιμόνιο κεφιού. Σωστό ροκ πάρτι. Και καθώς η μουσική και ο χτύπος των ποδιών στο πάτωμα φεύγουν από τον λοφίσκο και πετάνε πάνω από την πόλη, τα φώτα των σπιτιών ανάβουν, τα παιζούρια ανοίγουν. Η πόλη ξυπνά για καλά.

Ύστερα ηρεμούμε, ξεκουραζόμαστε με slow τραγούδια των Μπιτλς, «Michelle», «Girl», «And I love her», «Let it be», «Hey Jude», «Lady Madonna» και με αυτό το τραγούδι κλείνει εδώ η mini συναυλία-διασκέδαση στον λόφο του Κοπανά. Τα φώτα των σπιτιών σβήνουν, τα παραθυρόφυλλα κλείνουν. Η πόλη ησυχάζει.

Όσο οι θεοί κουβεντιάζουν και επειδή «νησιτικά αρκούδια δε χορεύουν», όπως λέει ο λαός μας, μου έρχεται μια ωραία ιδέα. Να τους μαγειρέψω. Άλλωστε έχει περάσει η ώρα και μάλλον θα πεινάνε.

Χώνομαι στην κουζίνα για να φτιάξω παραδοσιακά ελληνικά φαγητά. Σουτζουκάκια, μουσακά, μπακαλιάρο με σκορδαλιά. Όχι, μάλλον η σκορδαλιά θα τους πέσει βαριά κι έτσι την απορρίπτω. Άσε που θα βρωμάνε σκόρδο. Έτσι λοιπόν μπαίνω στον δικό μου «χορό», εκείνο του μαγειρέματος και τα καταφέρνω μια χαρά. Μέσα σε μικρό σχετικό χρονικό διάστημα όλα είναι έτοιμα. Κατόπιν στρώνω το τραπέζι με ένα ωραίο τραπεζομάντηλο, ανάβω κεράκια για να κάνω την ατμόσφαιρα πιο ρομαντική, και τους καλώ.

– Ελάτε, είναι όλα έτοιμα. Everything is ready.

Καθώς πλησιάζουν στο τραπέζι, σκέπτομαι ότι οι άνθρωποι αυτοί έζησαν μέσα στη χλιδή. Αναρωτιέμαι πώς θα τους φανεί το δείπνο μου και αγωνιώ. Αλλά κι εγώ τι να κάνω, σκέπτομαι, as μην κατέβαιναν στην πόλη μου.

– Oh dear, τι όμορφη έκπληξη, λέει ο Τζωρτζ.

– Καθίστε όπως βολεύεστε, τους λέω με υπερβολικά έντονη ίσως διάθεση.

Όλοι περιμένουν την Ισιδώρα να κάτσει πρώτη. Ο Τζωρτζ τραβάει μια καρέκλα απαλά.

– Παρακαλώ καθίστε my lady.

Απευθύνεται με ευγένεια που αρμόζει σε έναν gentleman στην Ισιδώρα.

Η ιέρεια κάθεται με χάρη. Βολευόμαστε και οι υπόλοιποι. Προσφέρουμε να σερβίρω.

– Μην κουράζεσαι, αγαπητή μου, μου λέει ο Λένον. Θα τα καταφέρουμε μόνοι μας, δεν ντρεπόμαστε.

Και πέφτουν με τα μούτρα στο φαγητό. Τρίζουν τα πιρούνια.

«Καλά, πώς τρώνε έτσι, δεν τους ταΐζουν εκεί πάνω;»

– Τι νόστιμο δείπνο, λέει ο Έλβις.

Όλοι συμφωνούν.

– Ναι, ναι, γευστικότατο.

– Ευχαριστώ πολύ, ευχαριστώ πάρα πολύ, thank you, thank you.

«Εμ, πώς να μην είναι νόστιμο! Εδώ είναι Ελλάδα με us νοστιμιές us.»

Κάποια στιγμή ο Λένον μου κλείνει το μάτι τοαχπίνικα. Το ίδιο κι εγώ. Είναι ευδιάθετος.

«Λες βλέποντάς με να εμπνευστεί και να γράψει τραγούδι;»

– Κρασιά θα πείτε; Έχουμε καλά κρασιά στην πατρίδα μας.

Δέχονται μετά χαράς.

Η ώρα κυλάει συγκλονιστικά. Στην υγεία μας και άντε στην υγεία μας και άντε cheers. Η Ισιδώρα ζαλίζεται λιγάκι, τα μάγουλά της ροδοκοκκινίζουν, αποκτά κέφι, όπως όλοι μας.

Ζητώ να μου δώσουν μια κιθάρα. Ο Λένον μου δίνει τη δικιά του με μεγάλη προθυμία. Παίζω ένα ρεμπέτικο. Οι αγαπημένοι μου φίλοι ενθουσιάζονται κι αυτό μου δίνει θάρρος να παίξω άλλο ένα κομμάτι τραγουδώντας το. Σιγοψιθυρίζουν μαζί μου το σκοπό. Ο Έλβις κι ο Τζωρτζ συνοδεύουν με ροκ πενιές. Ωραία ακούγεται, ροκ ρεμπέτικο. Είμαστε «ρεμπέτες ρόκερς». Θαυμάσια! Συνεχίζω με ένα ζεϊμπέκικο. Πάλι με ακομπανιάρουν με τις κιθάρες τους, τώρα είμαστε «ζεϊμπέκοι ρόκερς». Η Ισιδώρα χορεύει. Την προτρέπω να ανέβει πάνω στο τραπέζι. Ανεβαίνει και τα καταφέρνει περίφημα. Η έμπνευση και ο αυτοσχεδιασμός της δημιουργούν ένα αριστοκρατικό ζεϊμπέκικο με μια ποικιλία χορευτικών κλασικών παραλλαγών. Τα φώτα των σπιτιών ανάβουν, τα πατζούρια ανοίγουν. Όλοι χτυπάμε παλαμάκια. Να, κι ο βασιλιάς πάνω. Όπα, όπα, το κέφι. Όταν τελειώνει το τραγούδι, τους αγκαλιάζω και τους φιλώ. Σηκώνω ψηλά το ποτήρι.

– Στην υγεία μας, φωνάζω.

– Cheers, cheers, cheers.

Όλοι μαζί.

«Άραγε, αν τώρα παίξω την Ιτιά, θα χορέψουν και ισάμικο;»

Αλλά ας αφήσω αυτές τις εξυπνάδες. Είναι πολύ όμορφη η ατμόσφαιρα, για να τη χαλάω με χαζοχαρούμενες ιδέες και μάλιστα τη στιγμή που οι Μπιτλς ετοιμάζονται να παίξουν τα αγαπημένα μου τραγούδια: το «Imagine» και «Woman», ενώ ο Πρίολεϋ το «It's now or never», που κάθε φορά που το ακούω συγκινούμαι, αφού ήταν το αγαπημένο της μητέρας μου. Θυμάμαι τα βράδια που

τραγουδούσε, όταν έβαζα το δίσκο, τα βράδια που τρέχαμε να δούμε τις ταινίες του βασιλιά και τα βράδια που μου φώναζε να κλείσω πια το πικ-απ, γιατί ήταν ώρα για ύπνο.

Οι μελωδίες αγκαλιάζουν την πόλη. Τα φώτα των σπιτιών οβήνουν, τα παραθυρόφυλλα κλείνουν, οι κάτοικοι κοιμούνται.

Ο βασιλιάς προτείνει μια νυχτερινή βόλτα στην πόλη.

– Λοιπόν, τι λέτε αγαπημένοι μου φίλοι;

– Ωραίαααα! φωνάξαμε οι υπόλοιποι εκδηλώνοντας τη χαρά μας γι' αυτήν την απρόσμενη πρόταση. Με τι θα πάμε όμως, δεν υπάρχουν λεωφορεία τέτοια ώρα και δύσκολα θα βρούμε ταξί. Ο Έλβις μας καθουχάζει. Θα εμφανίσει την κούρσα του. Όντως, σε λίγα λεπτά ένα φρενάρισμα αυτοκινήτου ακούγεται. Τρέχουμε όλοι στο παράθυρο. Μια άσπρη ανοικτή Κάντλιακ βρίσκεται στον δρόμο να περιμένει.

«Ουα! Με τι αυτοκίνητο θα πάω βόλτα.»

Αλλάζουμε ρούχα γρήγορα-γρήγορα. Οι Μπιτς κι ο Έλβις φορούν τα δερμάτινα κοστούμια τους (τι κουκλιά), η Ισιδώρα ένα κοντό, διάφανο, πολύπτυχο χιτώνα, εκκεντρική μα ταυτόχρονα τόσο θηλυκή, κι εγώ τι να φορέσω, μένω με τα ίδια. Έτσι λοιπόν ορμάμε προς την έξοδο, πανέτοιμοι για έναν περίπατο στην Αθήνα, σε αυτή την πόλη που τόσο έχουμε παραμορφώσει με χοντροκαμωμένες κατασκευές, αλλά που ευτυχώς ομορφαίνει σιγά-σιγά.

«Να τους προμηθεύσω με κινητά, μην τους χάσω;»

Έτσι μια σκέψη έκανα.

Ο βασιλιάς είναι ο οδηγός, ο Τζωριτζ ο συνοδηγός, μιας και είναι λάτρης των αγωνιστικών αυτοκινήτων, η τέρεια του χορού και ο οραματιστής Λένον χώνονται στα πίσω καθίσματα κι εγώ κάθομαι στο καπό –πού αλλού να κάτσω. Ο Πρίσλεϋ βάζει μπρος τη μηχανή και ξεκινάμε.

- Πού πάμε darling; με ρωτάει ο Λένον.
- Θα καταφορίσουμε την Εμπεδοκλέους, guys, και θα βρεθούμε στο Παναθηναϊκό Στάδιο.
- Ok, sweetheart, απαντάει ο Έλβις.
- Θυμάμαι αυτή την τοποθεσία πολύ καλά. Είχα παρευρεθεί σε μία εκδήλωση προς τιμή του Βενιζέλου. Πενήντα χιλιάδες άνθρωποι έλαβαν μέρος, καθώς και όλη η Ορθόδοξη Εκκλησία, και όταν ο βασιλιάς και ο Βενιζέλος εμφανίστηκαν στο Στάδιο τους δέχτηκαν με ζητωκραυγές. Βλέπω ακόμα μπροστά μου αυτές τις εικόνες. Μην αργούμε, να φτάσουμε όσο γίνεται πιο γρήγορα, λέει η Ισιδώρα.

Η Κάντιλακ τρέχει πότε με ρυθμό ροκ και πότε με ρυθμ-εντμπλουζ. Οι δρόμοι είναι άδειοι. Από το ραδιόφωνο ακούγεται ένας θεότιρελος ήχος, που σου προκαλεί ταραχή και διάθεση να χορέψεις. Πλησιάζοντας στο Στάδιο η Ισιδώρα φωνάζει.

- Σταμάτα, σταμάτα.
- Stop, stop, φωνάζει κι ο Λένον.

Βγαίνουμε από το αυτοκίνητο σβέλτα, μπαίνουμε στον αθλητικό χώρο του Καλλιμάρμαρου. Ένα μαγικό ραβδί αγγίζει την πόλη και τα μαρμάρινα καθίσματα γεμίζουν ασφυκτικά από πλήθος κόσμου που πάλλεται από ενθουσιασμό. Αρχίζουμε να χορεύουμε μπροστά στο ζητωκραυγάζον πλήθος. Τα φώτα των σπιτιών ανάβουν, τα πατζούρια ανοίγουν. Το φεγγάρι συμμετέχει κι αυτό στην εκδήλωση ρίχνοντας τις ακτίνες του πάνω μας, κάτι σαν προβολείς του θεάματος.

Η Ισιδώρα χορεύει εκστατικά. Παρακολουθώ προσεκτικά τα πόδια της και προσπαθώ να χορέψω όπως αυτή, όμως δεν τα καταφέρνω

και μένω στον δικό μου αδέξιο αυτοσχεδιασμό. Ο Έλβις με αγκαλιάζει και στριφογυρίζει από την μια άκρη στην άλλη. Ακολουθεί ο Τζωρτζ και στη συνέχεια ο Τζων. Τριπλή ζαλάδα. Η μία είναι γιατί χορεύω με ημίθεους, η άλλη διότι σε αυτή την ηλικία οι περιστροφές μου ανακατεύουν το στομάχι και η τρίτη γιατί έχω ζαλιστεί από τη βροή.

Χαιρετάμε το ενθουσιασμένο κοινό, μπαίνουμε στην Κάντιλακ που καβαλάει το πεζοδρόμιο τρέχοντας και φτάνουμε στον μεγάλο χώρο μπροστά στο κτήριο του Ζαππείου, όπου ο βασιλιάς φρενάρει το αυτοκίνητο. Η Ισιδώρα πετιέται από το κάθισμα συγκινημένη και πάλι, φωνάζοντας.

– Εδώ ήταν, εδώ ήταν.

– Τι ήταν, my lady; ρωτά ο Λένον.

– Εδώ ο Βενιζέλος μου διέθεσε το Ζάππειο Μέγαρο, όπου κάναμε πρόβες κάθε μέρα κι εργαζόμουν με τις μαθήτριά μου προσπαθώντας να τους εμπνεύσω ένα χορό άξιο της Ακρόπολης. Το σχέδιο ήταν να ασκήσω χίλια παιδιά για μεγάλες διονυσιακές γιορτές στο Στάδιο. Είχα πιστέψει πως θα κατάφερα να ιδρύσω την αναζητούμενη σχολή στην Αθήνα. Πόσο θα ήθελα να προσπαθούσα πάλι και να γινόταν πραγματικότητα το όνειρό μου!

Ένα μαύρο πιάνο με ουρά βρίσκεται στην είσοδο του μεγαλόπρεπου κτηρίου σαν σταρ του σινεμά με την εντυπωσιακή τουαλέτα της που περιμένει το αυτοκίνητο με τον οδηγό για να πάει στη δεξίωση. Με γρήγορα βήματα, ο επαναστάτης τραγουδοποιός Τζων ανεβαίνει τα σκαλιά, κάθεται στο πιάνο και παίζει τις πρώτες νότες, μαζούρκα του Σοπέν, προτρέποντας την Ισιδώρα να χορέψει.

– Μυθική χορεύτρια, χόρεψε όπως τότε, σαν να έχεις πρόβα.

Η Ισιδώρα χορεύει με εκείνο το δικό της προσωπικό αγνό τρόπο, με απλότητα, με πάθος. Τα φώτα του κήπου, των δρόμων, του Λυκαβητού, της Ακρόπολης, του Σταδίου χαμηλώνουν την ένταση. Όλα ακολουθούν τις νότες του πιάνου και τη διάθεσή μας.

Ένα μαγικό ραβδί αγγίζει την πόλη κι ένα πλήθος κόσμου συγκεντρώνεται πάλι και στριμώνχεται για να δει αυτό που δεν έχει ξαναδεί σε αυτή την πρωτεύουσα. Ο θαυμασμός, η ένταση και η αναστάτωση της βραδιάς διαγράφονται στα πρόσωπά μας. Είναι υπέροχα! Ακόμα κι ο καλύτερος σκηνοθέτης θα ζήλευε.

Όταν ο Λένον τελειώνει, κατεβαίνει τα σκαλιά συγκινημένος, την αγκαλιάζει και τη σπκώνει ψηλά κάνοντας μαζί της στροφές θριάμβου.

- Viva Isadora, viva Isadora, αναφωνεί και όλο το πλήθος επαναλαμβάνει.

- Viva, viva, Isadora.

Ο θριάμβος σε όλο του το μεγαλείο.

Η επόμενη στάση μας θα είναι το Σύνταγμα. Το ραδιόφωνο παίζει στη διαπασών το τραγούδι από την ταινία «9½ εβδομάδες». Το ακούω συχνά στις βραδινές εκπομπές. «Leave your hat on, leave your hat on, leave your hat on», μας ζαλίζουν και ξανά και ξανά και άντε πάλι. Η Ντάνκαν λικνίζεται αισθησιακά πάνω στο αυτοκίνητο. Κι έτσι όπως το φως από τα τριγύρω φαναρόφωτα πέφτει πάνω της, διαγράφονται οι αρμονικές καμπύλες του σώματός της κι εμείς εκστασιαζόμαστε μπροστά σε ένα τέτοιο θέαμα.

- Είσαι η πιο ερωτεύσιμη γυναίκα πάνω στη γη, λέει ο Έλβις.

«Έχει απόλυτο δίκιο.»

Η βραδιά είναι υπέροχη κι όσο περνά η ώρα γίνεται στ' αλήθεια μαγική. Παρκάρουμε μπροστά στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία. Το ανακαινισμένο οίκημα πιάνει όλο το τετράγωνο. Μπαίνουμε μέσα, για να πάρουμε ένα ποτό στο κλιδάτο μπαρ με τους υπέρογκους κρυστάλλινους πολυελαίους. Χωνόμαστε στις αναπαυτικές πολυθρόνες και απολαμβάνουμε τα ποτά μας, στα ακριβά κλασικά ποτήρια, πάνω στις άσπρες κεντημένες πετσέτες, με φρέσκους, νόστιμους ξηρούς καρπούς.

- Εδώ μου είχαν παραχωρήσει ένα μεγάλο σαλόνι όπου εργαζόμουν κάθε μέρα. Ήθελα να συνδυάσω στα χορικά των Ικέτιδων κινήσεις που απέπνεαν το ρυθμό της ορθόδοξης εκκλησιαστικής μουσικής.
- Δηλαδή, να συνδυάσεις αρχαία τραγωδία με εκκλησία; ρωτάει έκπληκτος ο Τζωριτζ.
- Αν το πραγματοποιούσες, το αποτέλεσμα θα ήταν πολύ πρωτοποριακό. Έτσι δεν είναι; λέει ο Λένον.
- Ήμασταν τόσο προσηλωμένοι και πεπεισμένοι γι' αυτές τις θεωρίες, που δεν μας πέρασε από το νου να δούμε το κωμικό ανακάτεμα των θρησκευτικών εκφράσεων, απαντάει η Ισιδώρα.
- Δεν θα ήταν κωμικό, αντιτίνει ο Τζωριτζ, ο οποίος σηκώνεται και κάθεται στο πιάνο για να παίξει το «My Sweet Lord».

Η μαγεία της μελωδίας πλημμυρίζει την αίθουσα.

Ύστερα από την απόλαυση μιας υπέρμετρης νωχέλειας στη Μεγάλη Βρετανία, φτάνουμε στο Μοναστηράκι. Η μυρωδιά του σουβλακιού σπάει τη μύτη μου, δεν τολμώ όμως να τους προτείνω να φάμε κανένα κοψίδι. Συνεχίζουμε τον περίπατο στα σοκάκια της Πλάκας. Όλοι συμφωνούν ότι είναι πολύ γραφικά. Όταν φτάνουμε στην εκκλησία που παντρεύτηκα, ανάβουμε ένα κεράκι και προσκυνάμε τις εικόνες.

- Όλα τα άλλα μπορούν να περιμένουν, όμως η αναζήτηση του Θεού δεν μπορεί να περιμένει. Να αγαπάμε ο ένας τον άλλον, λέει ο Τζωριτζ κοιτάζοντας γαλήνιος την εικόνα του Χριστού.

Βρίσκομαι ξανά σε αυτόν τον εκκλησιαστικό χώρο και θυμάμαι τον γάμο μου, τους γονείς μου, την πατρίδα του πατέρα μου. Ρωτώ την Ισιδώρα για το ταξίδι της στο Μεσολόγγι την πρώτη φορά που ήρθε στην Ελλάδα, έτσι όπως έχει γράψει στη βιογραφία της.

- Δεν ξεχνώ τα ταξίδια μου. Στο Μεσολόγγι έφτασα για να προσκυνήσω την πόλη που αντιστάθηκε τόσο γενναία στον εχθρό. Η καρδιά μου βρίσκεται στη λειψανοθήκη μαζί με αυτούς τους

μάρτυρες, που πέθαναν για να μάθει ο κόσμος πάλι την αθάνατη ομορφιά της Ελλάδας.

- Έχουν μείνει έντονα στη μνήμη μου αυτές οι φράσεις σας από το βιβλίο. Μείνατε πολύ λίγο, εντούτοις εκφραστήκατε για την πατρίδα του πατέρα μου τόσο σωστά όσο κανένας άλλος.
- Η πατρίδα του πατέρα σου είναι κοντά στην Αθήνα; ρωτάει ο Τζωρτζ
- Όχι, είναι αρκετά μακριά, του εξηγώ. Είναι μία μικρή πόλη, αλλά έχει μεγάλη ιστορία, συμπληρώνω περήφανα.

Συνεχίζει η Ισιδώρα.

- Στο Μεσολόγγι αποδώσαμε φόρο τιμής στη φλογερή καρδιά του Βύρωνα, ευλαβικά φυλαγμένη με τα λείψανα της ηρωικής πόλης που το χώμα της είναι μουσκεμένο από το αίμα των μαρτύρων. Η πόλη, που σχεδόν όλοι της οι κάτοικοι, άντρες, γυναίκες και παιδιά, σφαγιάστηκαν στην απέλπιδη προσπάθειά τους να σπάσουν τις γραμμές των Τούρκων κρατάει την τραγική ατμόσφαιρα του περίφημου πίνακα του Ντελακρουά «Η Έξοδος του Μεσολογγίου». Ο Βύρων πέθανε στο Μεσολόγγι τον Απρίλιο του 1824. Δύο χρόνια αργότερα, πάλι τον Απρίλη, σχεδόν στην επέτειο του θανάτου του Βύρωνα, αυτοί οι μάρτυρες αναστήθηκαν μαζί του στη σκοτεινή χώρα, μ' εκείνον που ήταν έτοιμος να τα δώσει όλα για την ελευθερία τους. Υπάρχει τίποτε πιο συγκινητικό από το θάνατο του Βύρωνα σ' αυτή τη γενναία πόλη, το Μεσολόγγι; Γιατί, αλήθεια, το μαρτύριο αποδίδει καρπούς.

Με την συγκλονιστική αφήγηση της Ισιδώρας φτάνουμε στους πρόποδες του βράχου της Ακρόπολης, χωρίς να το καταλάβουμε. Η εκκεντρική χορεύτρια γονατίζει ευλαβικά και φιλά το χώμα, ενώ ένα δάκρυ κυλά.

- Όσες φορές και να δεις αυτό το μνημείο, δεν γίνεται να μην συγκινηθείς μπρος σε αυτό το μεγαλείο, ψιθυρίζει με δέος.
- Δεν έχω δει ωραιότερο έργο τέχνης, είναι καταπληκτικό, λέει ο Τζων.

– Superb, λέει ο Τζωριζ, φτιάχνεις ολόκληρο άλμπουμ βλέποντας αυτή τη σπουδαία κληρονομιά.

Παίρνουμε το δρόμο της επιστροφής. Φτάνοντας στην πλατεία, ανεβαίνουμε στην Κάντιλακ και σε λίγα λεπτά φτάνουμε στο Χίλτον. Είναι 5 η ώρα το πρωί. Κάνουμε μια στάση για να πάρουμε πρωινό στο μοντέρνο καφέ-μπαρ. Εγώ βέβαια πίνω 3 ποτήρια καφέ για να στυλωθώ. Μαζί μας αρκετοί νεολαίοι πίνουν τον καφέ τους αυτή την ώρα. Η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από την εκπαίδευση και τα σχολεία.

– Πιστεύω ότι τα περισσότερα σχολεία είναι φυλακές. Το παιδί έχει τόσο ευρείς ορίζοντες, που νχεί σαν ανέκδοτο να το βάλεις στο σχολείο, για να μάθει να είναι ανταγωνιστικό, λέει ο Τζων.

Η Ισιδώρα επικροτεί συμπληρώνοντας.

– Κι εγώ πιστεύω πως γενικά η μόρφωση των παιδιών στο σχολείο είναι εντελώς άωφελη. Η πραγματική μου μόρφωση έγινε τα βράδια, όταν η μητέρα μου μας έπαιζε Μπετόβεν, Σούμαν ή μας διάβαζε Σαίξπηρ, Κνιτς. Η θύμηση της διδασκαλίας στο σχολείο ήτανε μια βάρβαρη ακατανόηση για τα παιδιά. Θυμάμαι την αθλιότητα να κάθεσαι σε ένα σκληρό πάγκο με άδειο στομάχι, με παγωμένα πόδια από τα τρύπια παπούτσια. Η δασκάλα μου φαινόταν ένα απάνθρωπο τέρας που βρισκόταν εκεί για να μας βασανίζει.

Γυρίζουμε στη βάση μας για τα ξημερώματα, αποκαμωμένοι από την ένταση της βραδιάς και το ξενύχτι, αλλά τόσο ευτυχισμένοι. Οι Μπιτς ανακοινώνουν ότι θα αναχωρήσουν και μας αποχαιρετούν με λύπη. Δεν τους ρωτώ γιατί βιάζονται, κάποιος λόγος θα υπάρχει, ίσως να έχουνε κάποια πρόβα. Τους φιλώ γλυκά στα μαγουλάκια.

- Bye-bye, loving lady, see you soon, μου λέει ο Λένον.

- Good day and best wishes my dear, μου λέει και ο Τζωρτζ.

Υπόσχονται ότι θα έρθουν κάποια άλλη μέρα, μόλις ξεμπερδέψουν.
Κι έτσι μένουμε πάλι οι τρεις μας.

Ξεκουραζόμαστε στο μικρό «ανάκτορο», αυτές τις ήμερες πρωινές
ώρες. Η Ισιδώρα είναι ξαπλωμένη στο αφράτο πολύχρωμο χαλί κι
εγώ δίπλα της. Τη ρωτώ.

- Θα χόρευες ποτέ το χορό των επτά πέπλων;

- Χόρευα το δικό μου χορό των επτά πέπλων, αλλά δεν ήμουν
Σαλώμη. Δεν ήθελα το κεφάλι κανενός, δεν ήμουν ποτέ ένας
βρικόλακας, ήμουν μια εμπνεύστρια, απαντά αγέρωχα.

Τη ρωτώ για τον θάνατό της. Δεν θέλει να αποκαλύψει.

- Είναι το μεγάλο μυστικό μου.

- Υπόσχομαι ότι δεν θα το μαρτυρήσω.

Τη βεβαιώνω σιγανά. Σιωπά. Σταματώ τις ερωτήσεις για να μη
φανώ αδιάκριτη κι αγενής. Επικρατεί η σιωπή. Το παράθυρο είναι
ανοιχτό. Το αεράκι κατηφορίζει από τον Υμηττό και δροσιζει τις
πρωινές στιγμές της ημέρας. Οι Αθηναίοι δεν έχουν ξυπνήσει
ακόμη.

Ο Πρίσλεϋ καθισμένος σε μια γωνιά καΐδευει τις χορδές της κιθά-
ρας του και συνθέτει ένα τραγούδι. Με αυτό τον τρόπο η κουβε-
ντούλα μας έχει μουσική υπόκρουση το απαλό γρατζούνισμα των
χορδών του ροκ σταρ. Εμπνευσή του η μορφή της Ισιδώρας. Μέσα
σε δέκα λεπτά ο βασιλιάς το έχει ήδη συνθέσει.

- My ladies, μπορώ να έχω την προσοχή σας. Για ακούστε, νομίζω
ότι μοιάζει με σονάτα του Σοπέν με δόση ροκ.

«Ροκ με Σοπέν, δηλαδή π... ροκ Σοπέν;»

Η μεγάλη κυρία του χορού καρφώνει το βλέμμα της πάνω του,
χαμογελάει και περιμένει να ακούσει. Ανοίγουν διάπλατα τα πτερύ-

για και των δικών μου αυτιών, με μεγάλη περιέργεια επίσης. Πατάω το κουμπάκι του μαγνητοφώνου, για να το ηχογραφήσω. Λίγα δευτερόλεπτα ακούσματος αρκούν, για να εντυπωσιαστούμε. Είναι όντως μια υπέροχη μελωδία. Εκείνη τη στιγμή σκέπτομαι, ότι αν δεν τον είχαν εκμεταλλευτεί οι εταιρίες δίσκων κι αν δεν γύριζε τα πολύ μέτρια έργα, θα είχε δώσει περισσότερη ποιότητα στον κόσμο. Όταν τελειώνει το τραγούδι, τα χειροκροτήματα είναι ζωηρά από το παθιασμένο «ακροατήριό» του, εμάς. Η Ισιδώρα τον παρακαλεί.

– Παίξε το πάλι, παίξε το πάλι, μου αρέσει πολύ, θέλω να χορέψω.

Ο king χαρούμενος από τον θαυμασμό της παίζει το κομμάτι πάλι, όσο πιο τέλεια γίνεται αυτή τη φορά, κι εκείνη χορεύει, αυτοσχεδιάζοντας τον πιο ωραίο χορό της ζωής της.

«Αυτό είναι το σπανιότερο διαμάντι του κόσμου. Θα έχω στην κατοχή μου μία τόσο σπάνια κασέτα, όσο και μία ακόμα σπανιότερη εικόνα.»

Όταν οι δύο υπερκόσμιες φυσιολογικές πάνουν πάλι την κουβέ-ντα, σπκώνομαι και φεύγω. Αυτή τη φορά διαφωνούν έντονα. Δεν μπορώ να τους ακούω να τσακώνονται. Άσε να τα βρουν μόνοι τους, σκέφτομαι. Άλλωστε η συζήτησή τους θα είναι αιώνια. Δε θα πω σε κανέναν ακόμα γι' αυτή τη συνάντηση, ποιος θα το πιστέψει εξάλλου. Βάζω πάλι τα ακουστικά του walkman στα αυτιά μου και παίρνω το δρόμο της επιστροφής. Αλλάζω συνέχεια σταθμούς. Ποιό σταθμό να ακούσω; Τι είδους μουσική; Άσε μην εμφανιστούν κι άλλοι ημίθεοι, γιατί δεν θα χωρέσουν όλοι σε ένα σπίτι και θα είναι μεγάλος μπελάς. Αύριο σκέπτομαι να προτείνω να πεταχτούμε μέχρι την Νέα Υόρκη, να μου δείξουν αυτή την πόλη που επιθυμώ πολύ να δω. Μεθαύριο βλέπουμε. Ίσως κι εγώ με τη σειρά μου να τους προσκαλέσω για μια κρουαζιέρα στα όμορφα νησιά μας, να δουν τις ανεπανάληπτες ομορφιές της χώρας μας, που δεν υπάρχουν πουθενά αλλού.

Μια Μπουγκάπι τρέχει στους δρόμους της Ριβιέρα. Η εσάρπα τυλιγμένη στο λαιμό, γλιστρά, μπλέκεται στη ρόδα, σφίγγει τον λαιμό της χορεύτριας και την πνίγει.

Μέσα στο μπάνιο, πάνω στην κουνιστή του πολυθρόνα, το σώμα του νεκρού βασιλιά.

Το σπέσιαλ 38άρι τον περιμένει στην είσοδο του σπιτιού του. Ο μεγάλος Τζων αφήνει την τελευταία του πνοή.

Στο σπίτι ενός φίλου, ο αξιόλογος Τζωριτζ αφήνει την τελευταία του πνοή.

Κάθε μέρα, στο λόφο του Κοπανά, από το ανάκτορο της Ισιδώρας ακούγονται τα τραγούδια του Έλβις, του Τζων, του Τζωριτζ. Εμφανίζεται η φιγούρα της Ισιδώρας να χορεύει κι εμείς τραγουδάμε και χορεύουμε στους ρυθμούς τους, για να τιμήσουμε τους μεγάλους αυτούς που σφράγισαν τον προηγούμενο αιώνα.

Love me tender, love me true... Imagine...

ΤΕΛΟΣ

Έργα της ίδιας

- Παγκράτι city – Η γειτονιά μου
- Ο δωδεκάλογος των... κλιμακτηριακών γυναικών
- Το ημερολόγιο του Πύρρου
- Ποτ-Πουρί
- Οι άθλιοι των Αθηνών

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟ ΤΟΥ 2007 ΣΕ ΠΕ-
ΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ 300 ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ ΓΙΑ ΛΟ-
ΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ Μ. ΡΩΜΑ-
ΝΟΣ Ε.Π.Ε., ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ 16 - ΑΝΩ ΗΛΙΟΥ-
ΠΟΛΗ, ΤΗΛ: 210.9946.244, FAX: 210.9948.943

ISBN 978-960-89706-4-9